

Pósa Lajos: Nem tud úgy szeretni...*

Nem tud úgy szeretni a világon senki,
Mint ahogyan ő tud engemet szeretni.
Akármit kívántam, megtette egy szóra,
Még a csillagot is mind rám rakta vóna.

Mikor odahaza iskolába jártam:
Rangosabb egy gyerek nem igen volt nálam.
El nem tűrte volna ő azt semmi áron,
Hogy valaki nálam szebb ruhába' járjon.

Nekem volt a legszebb iskolástarisznyám,
Nekem volt a legszebb magas sarkú csizmám,
S úgy kitisztogatta, kifényesítgette,
Hogy magát a vak is megláthatta benne.

Milyen tulipántos, cifraszúrbe' jártam!
A király fia is hordhatta vón bátran.
Nyakravalóm, rojtos, olyan volt, hogy rája
Még a rekt'ramnak is elállt szeme-szája.

Ha felöltöztetett, rendbe hozott szépen:
A kapun kikísért s megcsókolta képem.
S úgy nézett utánam, gyönyörködött bennem,
Ha az iskolába rátartian mentem.

Tarisznyám ellátta mindenféle jóval:
Szép fehér cipóval, mogyoró-, dióval.
Mikor hazamentem: hogy örült, ha bátran
„Mindközönségesen” jó napot kívántam.

Mikor a vásárra elment Rimaszécsbe:
A cakói hegyig ballagtam elébe.
Ott vártam, és ha már messziről meglátott,
Szedte kosarából a mézes kalácsot.

Hozott mézes lovat, kardot, szívet, órát,
Szép árvalányhajat, piros pesti rózsát,
Süvöltőt, dorombot, cifra képeskönyvet,
Nevető szemében drága örömkönnyet.

* In: *Édes anyám*, 1897. A vers harmadik szövegváltozata. Az első szövegváltozat **Emlékezés nagyanyámra** címen jelent meg, Pósa *Költemények* c. kötetében (1878). Az eredetileg tizennyolc szakos vers első nyolc sorát idézem:

Nem tud úgy szeretni a világon senki,
Mint ahogyan ő tudott engemet szeretni.
Akármit kívántam: megtette egy szóra,
Még a csillagot is reám rakta vóna.

Mikor odahaza iskolába jártam:
Rangosabb egy gyerek nem igen volt nálam.
El nem tűrte volna ő azt semmi áron,
Hogy valaki nálam szebb ruhába járjon.

A második, négy sorral rövidebb szövegváltozatot, szintén **Emlékezés nagyanyámra** cím alatt, Pósa kétszer is közölte (*Dalok, regék az ifjúság számára*, 1884); *Tíz év alatt*, 1886). Mindkét közlés olvasható a Magyar Elektronikus Könyvtárban:

<http://mek.oszk.hu/08200/08225/08225.htm#32>

<http://mek.oszk.hu/08200/08226/08226.htm#70>

A **Nem tud úgy szeretni** kezdetű Pósa-vers tehát, ideértve az *Édesanyám* 2. kiadását is (1929), ötször jelent meg nyomtatásban, s az első nyolc sora lényegében mindig azonos. Ezért is meglepő, hogy **Nem tud úgy szeretni** címen több internetes oldalon terjed egy tizenhat soros vers, többnyire József Attila neve alatt. (Ritkábban név nélkül.) A vers első nyolc sora három szó kivételével azonos Pósa bemutatott nyolc sorával. Több okból kétlem, hogy ez a szövegváltozat is Pósaé lenne (bár Az Én Újságomban esetleg megjelenhetett). József Attilaé viszont biztos, hogy nem lehet, mert neki nincs ilyen című, vagy ilyen szövegű verse. Vö. J. A. összes versei I-III. kritikai kiadás. Sajtó alá rendezte: Stoll Béla, Balassi Kiadó, 2., javított, bővített kiadás, 2005. Már bizonyára kideríthetetlen, hogy mely fórumhoz köthető a tévesen József Attilának tulajdonított szöveg első internetes közlése (benne az „örömkönnyek” szó helyett a hol egybe, hol külön írt, de nyilvánvalóan elgépett „örömkönnyek” szó, melyet – lehet ellenőrizni – minden későbbi átollózó javítás nélkül hagyott). Idővel talán kiderülnek a valós körülmények. Idézem a szóban forgó tizenhat sort:

Nem tud úgy szeretni a világon senki,
Mint az édesanyám tud engem szeretni.
Akármit kívántam megtette egy szóra,
Még a csillagot is reám rakta volna.
Mikor a faluban iskolába jártam,
Rendesebb egy gyerek nemigen volt nálam.
El nem tűrte volna ő azt semmi áron,
Hogy valaki nálam szebb ruhába járjon.

Éjjel-nappal őrzött mikor beteg voltam,
Magát nem kímélte, csak értem aggódott.
Mikor felgyógyultam, fáradt két szemében
Örömkönnyek [!] égtek, s csókolva becézett.
Én Istenem áldd meg, őrizd az anyámat,
Viszonzhassam én ezt a nagy jószágot.
Lássak a szemében boldog örömkönnyet,
Ne lássam én soha búsna, szenvedőnek!